

Vest-Telemarkrådet

Telemark fylkeskommune
Postboks 284,
3702 Skien

Kviteseid, 6. september 2024

Gjeld: Høyringsvar

Merk: Sak 24/14315

Høyringsuttale til Telemarksplanen – Regional planstrategi for Telemark 2024-2028

Vest-Telemarkrådet fatta i sak 31/2024 av tysdag 27. august 2024 følgjande uttale til Telemarksplanen:

Innspel til heile planforslaget

Det er ein gjennomarbeidd planstrategi som fokuserer på dei største utfordringane Telemark har i dag. Telemarksplanen har eit kunnskapsgrunnlag som klart syner at fylket har store og krevjande samfunnsutfordringar på tvers av sektorar.

Planen i sin heilskap tar godt tak i dei krevjande utfordringane Telemark står overfor. Det er viktig at ein prioriterer tiltak som gir raske, men og langsiktige resultat. Samarbeid på tvers av sektorar, samanslåing av fleire planar og strategiar og at desse vert sett i samanheng, er kloke val i det viktig arbeidet med å utvikle Telemark.

Telemarksplanen føreset eit tett samarbeid mellom ulike aktørar, inkludert kommunar, fylkeskommunen, staten, privat sektor og samfunnet elles. Fylkeskommunen ynskjer å vera ein viktig samfunnsutviklar. Dette krev både samarbeid, samhandling og ressursar. Dette kan

bli krevjande når ressursar vert redusert og små kommunar får større og større behov for støtte og rådgjeving. Det er like store krav til små kommunar som store, men små kommunar vil kunne ha auka trong for fylkeskommunal støtte i framtida.

Strategien bør greie nærare ut om korleis fylkeskommunen kan vere ein sentral samfunnsutviklar og støtte for små kommunar.

Fylkessenteret i Seljord har vist seg å vera ei vellukka etablering. Det kjem ikkje fram av strategien korleis fylkeskommunen ser for seg at fylkessenteret skal utvikle seg.

Det er ynskjeleg at fylkessenteret vert eit aktivt senter med særskilte føremål.

Mål og satsingar i Telemarksplanen – er dei relevante og dekkande for utfordringsbildet i Telemark?

Telemarksplanen har tre satsingar: Inkluderande, skapande og naturrike. Kvar satsing har tilhøyrande mål (sjå tekst ovanfor). Måla og satsingane i Telemarksplanen er valde for å adressere dei unike utfordringane som fylket står overfor, men relevansen av desse måla kan variere avhengig av korleis utfordringane utviklar seg over tid.

Generelt sett er måla og satsingane i Telemarksplanen godt tilpassa utfordringsbildet i fylket. Dei dekker relevante tema som berekraft, miljø, infrastruktur og næringsutvikling. Likevel er det noko uvisse knytt til gjennomføringskrafta og kor vidt planen vil kunne handtere framtidige utfordringar som kanskje er meir komplekse enn det dagens planlegging tar høgde for. Eit kontinuerleg fokus på revisjon og tilpassing av planen vil difor vera nødvendig for å sikre at den er relevant og effektiv i åra som kjem.

Særskilte merknader til nokre målsettingar.

1) Satsingsområde Inkluderande Telemark:

Målsetting:

Alle skal gjennomføre vidaregåande opplæring på sitt nivå. Telemark skal møte framtidens kompetansebehov.

Merknad:

- Målet om vidaregåande opplæring til alle er godt og viktig, men Telemarksplanen må ta høgde for at dette *ikkje* stigmatiserer sårbare grupper som ikkje maktar å gjennomføre eit slikt opplæringsløp.
- Ingen skal oppleve vedvarande utanforskap.

2) Satsingsområdet Skapande Telemark:

Målsetting:

Produsere meir fornybar energi og auke nettkapasiteten.

Merknad:

I Vest-Telemark er det i fleire kommunar bygd ut over 95 % av den vasskrafta som kan byggjast ut. Det er viktig at det er litt vassdragsnatur igjen. Utbygging av alle former for fornybar energi må ta omsyn til at vi står i ein målkonflikt mellom klimaavtala og arealavtala.

Kortreist kraft inneber at det er kort avstand mellom kraftproduksjon og forbruk. Dette var i si tid grunnlaget for etablering av industristader som Notodden og Rjukan/Tinn.

Fordelar med kortreist kraft:

- Mindre naturinngrep fordi vi treng å bygge/oppgradere færre kraftlinjer.
- Lågare kostnader for forbrukarar og næringsliv:
 - Investeringar i kraftnettet blir i all hovudsak betalt av innbyggjarar og næringsliv - ikkje av kraftprodusentane.
- Mindre nett-tap:
 - Ved overføringa av straum oppstår eit straumtap. Tapet blir større jo lenger avstanden er. Det er moglegvis i snitt 6-7 % straumtap på landsbasis. Kanskje går om lag 10 TWh tapt gjennom overføringar i nettet. Vår totalproduksjon i Noreg er på om lag 150 TWh.
- Meir lokal verdiskaping:
 - Område som produserer kraft vil kunne gå frå råvareproduksjon av kWh til auka verdiskaping ved at krafta blir foredla lokalt. Det gjev arbeidsplassar.

Telemark fylkeskommune bør av omsyn til miljø og effektiv energibruk legge til rette for at kraftintensive verksemdar kan etablere seg nær kraftproduksjon.

Kort oppsummert: Industri bør etablerast der krafta vert produsert. Dette vil spare klima for utslepp, redusere nett-tapet og utbygging av infrastruktur betrakteleg, og utnytte lokale ressursar på ein berekraftig måte.

Målsetting:

Prioritere vedlikehald og fornying av dagens fylkesvegar.

Merknad:

Det store etterslepet på fylkesvegar i Telemark - ikkje minst i Vest-Telemark - er ei stor utfordring for næringsliv, busetting og besøksnæringa. Saman med E134, rv. 41 og rv. 36 er dei fylkeskommunale vegane grunnlaget for levande lokalsamfunn i alle delar av Vest-Telemark. I Vest-Telemark er det i praksis ingen alternative transportformer.

Det er avgjerande at vedlikehald av fylkesvegnettet vert prioritert i fylkeskommunen sine budsjett, og at det blir jobba målretta mot NTP for å auke ramma til fylkesvegar. Godt vedlikehaldne vegar gir mange samfunnsmessige fordelar som t.d. betre trafikktryggleik og lågare utslepp.

Vi vil peike på den vellukka strategien/metoden som er brukt på E134 og rv. 41 dei seinare åra, der løpande vedlikehald og investeringsmidlar blir brukt saman for å oppnå nødvendig standardheving på dei statlege vegane i regionen. Mange fylkesvegstrekingar i Vest-Telemark har det same behovet for oppgradering og fornying.

Grensesnittet og samordning mellom regional plan for klima, energi og grøn omstilling, Regional plan for samordna areal og transport i Grenland og Regional plan for samordna areal og transport i Telemark. Det gjeld spesielt kva for arealtema bør bli behandla i kva for planar og korleis desse kan samordnast på tvers av planane.

Samordning mellom dei tre regionale planane er avgjerande for å oppnå ei heilskapleg og berekraftig utvikling i Telemark. Det vil vera naudsynt med kontinuerleg dialog og justeringar mellom dei ulike planane for å sikre at dei blir verande relevante og i takt med dei utfordringane fylket står overfor.

Beste helsing

Tarjei Draugedal
Regionsleiar
Ordfører i Kviteseid

Solveig Abrahamsen
Regionnesteleiar
Ordfører i Seljord

Erik Skjervagen
Ordfører i Fyresdal

Jarand Felland
Ordfører i Tokke

Ian Parry-Jones
Ordfører i Nissedal

Jon Rikard Kleven
Ordfører i Vinje